

Yah man!

Tag med til Jamaica, der er meget mere end rom, reggae og rastafari Af Anette Kristine Poulsen

Der ringer tydeligvis en klokke hos chaufføren, da han på vej fra lufthavnen ved Montego Bay i det nordlige Jamaica hører, at vi er fra Danmark.

»Så kender I min danske ven Natasja,« siger han og trykker på sin mobiltelefon, hvorefter sangerindens sprøde reggae-rap fylder kabinen.

Natasja sejrede musikalsk på Jamaica – og i Danmark – men døde i en trafikulykke her på øen tilbage i 2007. Derfor rammer chaufføren også helt uden varsel direkte ned i den usikre plet i hjertet, som opholdet her på øen også er forbundet med. For her er ikke ufarligt.

Det har et par danske rejsebureauer også gjort os opmærksomme på, og de har belært os om, at det er bedst at droppe tanken om at tage ud på egen hånd i lejet bil. Trafikkulturen er nemlig noget anderledes end derhjemme.

Frisk frugt og fornøjelser. To kendetegn ved Jamaica, hvor livsnydere har fundet deres helt private paradis. Selv roomservice-tjeneren cykler glad af sted med bestillingen på hovedet.

Al uro bliver imidlertid afløst af en uforudsigelig cocktail af oplevelser og en tur gennem tidsmaskinen – endda en umanerlig smuk en af slagsen, hvor vi mærker suset fra James Bond, trykkes af fortidens slaveperiode og følger i Jacqueline Kennedys fodspor, mens en lun, frugtsød luft gør det ►

Stemningen overalt på Jamaica er decideret laidback, så det er ingen kunst at glemme hverdagen.

let at forstå, hvorfor der er så kort mellem smilene her på øen.

En agent på Jamaica

Det var under sit mangeårige, faste vintervakuum i Jamaica, at den britiske forfatter Ian Flemming skabte Agent 007. I dag er hans hus bygget om til The Golden Eye Resort – et über-eksklusivt gemmested med blot få private overnatningsmuligheder, men med en stærk tiltrækningskraft, når det gælder celebre personer, der vil feriere på Bond-manér.

Om det er fra den britiske spion, jamaicanerne har deres smag for action, er uvist, men sikkert er det, at gode nerver er nødvendige for at bevæge sig rundt på øen. Sammen med venstre-kørsel, hele og halve veje, fritgående geder og hunde overalt – også på kørebanen – er fart og hidsige overhalinger noget, der tages let på.

Løsningen er at finde en god, lokal chauffør, som både kan holde bilen på asfalten og samtidig folde sit land ud – fri for masseturismens samlebåndsmentalitet. Vores helt hedder Patrick Campbell, og han viser sig at være genial – både bag et rat og som ærlig, ikke-sælgende guide.

Det burde være forbudt at kopiere amerikanerne og blive på sit luksusresort ugen ud. For selvom det er et overordentlig dejligt et af slagset, så bliver Jamaica kun lukket ind her i små, polerede doser.

I stedet skal enhver give sig selv muligheden for at tage ud og møde de på én gang nysgerrige, tilbagelænedede og humoristiske mennesker, der bor her. Og allerede efter et par dage hører man sig selv sige »yah man«, der betyder okay eller bare cool, og som puttes ind i alle sætninger.

Flere gange får vi i hvert fald det forundrede svar »I've got life« på spørgsmålet: »How are you?«. Underforstået, at det er et tåbeligt spørgsmål, når man står over for en, der har livet i lykkelig behold.

Ikke at Jamaica er fritaget for problemer, for der

kæmpes især med korrupsion, analfabetisme, social ulighed og en arbejdsløshed mellem 25 og 30 pct. For mange er det nødvendigt at bo i indhegnede områder med vagter. Ikke pragen-de, blot pæne og i skarp kontrast til de bebyggelser, vi ellers støder på langs landevejen, hvor halv- og helfærdige paladser ligger side om side med etværrelses blik- og træskure.

Sammen med vores chauffør snor vi os ud af det, der ligner ufremkommelige veje. Vi er på udflugt og på vej til dagens højdepunkt: Riverrafting – vel at mærke i et tempo, der nærmer sig slowmotion, hvor vi på bentykke bambusrør flyder ned af The Great River med sorte papegøjer flyvende om ørene (desværre også i selskab med sværme af myg) – forbi mangoer, brødfrugter, bambusser og daskende lianer.

Disse flodture var oprindeligt et af skuespilleren

Errol Flynns påhit, idet han overtalte bådmændene længere nede af kysten i det smukke Port Antonio til at sejle med ham og hans celebre venner på Rio Grande, som er en af de i alt tre jamaicanske floder, hvor netop riverrafting er mulig.

Frokost kan med fordel indtages på The Scottish' Jerk Station, hvor der trods navnet serveres jamaicansk mad, der ud over at mætte også sætter sig i sjælen. Vi får nemlig en bid af fortiden, da »jerk food« stammer fra slavetiden, hvor svinekød, kylling og fisk blev langtidssstegt i timevis på glødende pimento-træ krydret med blade og bær fra selv samme træ. Resultatet er omend gennemstegt og kraftigt krydret absolut velsmagende – især sammen med stedets majsmelesbrød og et par slurke af den lokale Red Stripe-øl.

Vi får endda lov til at kigge med i køkkenet, som er en varm affære taget den i forvejen lune temperatur i betragtning, men her er travlhed, for Scottish er elsket af de lokale, da ingen i dag ellers tager sig tid til selv at lave datidens slowfood.

Besøg i en berygtet villa

Fortidens både kold- og varmblodige skønhed engelske Annie Palmer er bestemt også et besøg værd. Hun regerede i 1800-tallet på plantagen Rose Hall Great House og var kendt for sin appetit på elskere, mistænkt for at have myrdet sine tre ægtemænd og berygtet for den grusomme tortur, hun udsatte plantagens 2000 slaver for. Én af dem hørte dog til rækken af elskere, og ifølge historien lykkedes det ham at kvæle hende.

Lokalguiden Doltis Moodie har arbejdet på Rose Hall i tre år og ville aldrig turde sove her. De mange spøgelseshistorier er både for vilde og for virkelige for hende. Hun er ikke i tvivl om, at Annie Palmer stadig er i huset.

Det er et absolut must at søge væk fra hotel og resort og ud blandt de lokale, der møder turistene med ægte livsglæde.

Faktum er dog, at det uhyggelige Rose Hall er blandt de kun 15 tilbageblevende plantagehuse i Jamaica ud af i alt 700. Resten blev brændt af slaverne, da friheden var en realitet.

Doltis Moodie kalder Jamaicas historie for trist – et ord der synes mildt, når man står ved siden af Annie Palmers bensaks, som blev brugt til flugtløstne slaver.

De sukkerhvide strande

Vi kører videre, og efter Rose Hall er det en letelse at træde ud til det, som Jamaica også er berømt for – de sukkerhvide strande og et hav, der veksler mellem mintgrøn og neonklar turkis. En cocktail der tiltrækker alverdens krydstogtskibe og mange amerikanske og britiske besøgende. Godt nok er chancen for at møde danske

Turen til Jamaica

- Jamaica var beboet af arawak-indianere, da Columbus ankom som den første turist i 1494.

I 1655 erobrede briterne øen, som i en lang periode var hovedområde for sørøveri. Senere blev afrikanske slaver bragt til Jamaica, der endte som plantagesamfund med slavebaseret sukkerproduktion. Slaveriet blev ophævet i 1833. I 1962 blev Jamaica et uafhængigt land.

- Jamaica er bedst at besøge i lavsæsonen fra maj til oktober, hvis man ønsker at undgå de store turistmasser. Prioritering og planlægning hjemmefra er dog nødvendig, for selvom øen med sine 10.991 kvadratmeter kan synes overkommelig, så gør vejforhold og landskab ofte afstandene tidskrævende.

- Half Moon-resortet opstod i 1950'erne, da en gruppe entreprenører fra USA, Storbritannien og Bermuda tilbragte vinterferierne på Jamaicas nordlige kyst. De skabte et permanent sted til dem selv og deres venner og familie, og det er disse rammer, der endnu den dag i dag udgør det familieejede resort. 11 af de originale hvidvaskede strandhytter er stadig en del af det femstjernede resort, der bl.a. råder over suiter, villaer, spa, restauranter, dykkerskole, egen læge samt posthus. Priserne begynder ved ca. 1375 kr. for en overnatning og op til 10.000 kr. for suiteerne.

Læs mere på www.halfmoon.com

- Som kompetent, behagelig og prisvenlig privatvært kan Patrick Campbell anbefales. Han koster ca. 500-700 kr. om dagen.

Kontakt tlf. 1-576-7817514

- Lufthansa flyver til Montego Bay fra Frankfurt, og British Airways er på vej med en rute fra Gatwick.

turister på øen forholdsvis beskedne, men andre nationaliteter har bestemt et godt øje til Jamaica, så for at undgå masserne kan det anbefales at booke uden for sæsonen.

Vi er dog heldige, da vi et par dage senere besøger Outamani Experience – en levende rejse gennem Jamaicas historie fortalt af lokale skuespillere. Vi er her næsten helt alene sammen med en lokal skole fra byen St. Elizabeth. En oplevelse der ikke kan bookes hjemmefra, men som viser sig at blive blandt turens højdepunkter.

Skolebørnene er tydeligvis glade for udflugten, men selvom de er fulde af krudt, retter de øjeblikkeligt ind, hver gang en voksen hæver øjenbrynet, ligesom der konsekvent svares »yes, mam« og »yes sir« til lærerne. Uden filter sendes der lange blikke efter de to lyse, danske børn, som chokerede græmmes over historiens gru, da Outamani Experience når til den smertefulde epoke om slavetiden.

Stemningen bliver lettere, da alle mod slutningen opmuntres til at give den gas til vuggende reggae. Ikke ét barn står stille, og vi kan kun misundeligt konstatere, at rytme ikke er noget, vi skandinaver har med i bagagen. Fra dansescenen bliver vi opfordret til at vise en dansk dans, men med folkedansen i baghovedet får vi mumlet, at fodbold nok ville være lettere.

»Yah, man. Laudrup-man. Respect-man,« siger en mandlig lærer anerkendende, og vi ånder lettet op og takker familien Laudrup for, at vi slipper for at falde igennem i det kompetente selskab.

Legendarisk god stil

Noget, der ikke falder igennem, er i øvrigt vores base – Half Moon – med femstjernet velbehag og autentisk bevaret 1950'er- og 1960'er-glamour. Det legendariske, 55 år gamle hotel leverer varen. Det var f.eks. hér, John F. Kennedy og fru Jacqueline boede i »Cottage One«, som stadig kan lejes,

ligesom det var hér, præsidentfruen i al hast nedskrev et testamente, som placerede ansvaret for datterens opvækst, i tilfælde af at forældrene ikke vendte hjem fra Jamaica.

Det er let at fremkalde en indre film, hvor Marilyn Monroe eller Jackie O. skridter over de sorte, glassurpolerede lobby-klinker, og der er både plads og stilhed til at fortabe sig i de mange anekdoter, for her er langt mellem hotellets villaer og suiter, der er spredt ud over et 160 hektar-stort område.

Cottage One er toppen af poppen og er en jet-jager-dyr mulighed, men mindre kan også gøre det som eksempelvis en Hibiscus-suite med egen strand og et vue ud over vandet, hvor solen hver aften falder ned som en moden fersken, og hvor det er svært at afgøre, hvad der er lunest: Havet eller luften.

Overalt er der venlige, men diskrete hænder til at opfylde selv det mindste ferieønske – lige fra at springe ud som delfin-instruktør for en dag, dykke, spille golf (selvfølgelig på en Robert Trent Jones Sr.-designet 18-hullers bane) eller sørge for en tid på stedets spa hos den kloge kone, som hedder Stella Gray og efter sigende kan aflæse individuelle behov og kanalisere den nødvendige energi videre.

Men det er også godt bare at samle søpindsvinskaller på stranden, studere de frygtindgydende, tohåndsstore landkrabber eller lure teknikken af, når roomservice foregår på cykel med madbakken på hovedet. En detalje der er lige så fin som Half Moons morgenvækning:

»Godmorgen Ms. Poulsen. Vi vil blot sikre, at De er oppe, for himlen er blå, og temperaturen ligger på 28 grader.

Vi håber, Deres dag bliver enestående.«

Yah-man. Det bliver den helt sikkert. ■

Et besøg på Jamaica inkluderer også en tur ned ad historiens allé, f.eks. her på Rose Hall.

